

Кон средината на месецов, во судската сала на Хашкиот трибунал, почна судењето против двајцата македонски државјани, Љубе Бошкоски и Јохан Тарчуловски. Долгоочекуваниот процес на првиот ден од судењето, 16 април, ја вброи Македонија во редот на балканските земји кои спроведувале државен злосторнички потфат против албанското население. Стратегијата, која некој однапред ја имаше измислено и испланирано, се приведува кон својата завршница. А дека тоа е така најдобро говори изјавата на познатиот адвокат Тома Фила, кој уште пролетта 2001 година рече: "Во Хаг ќе одат само Македонци, не и Албанци. Внимавајте што правите!"

Оттука, сè е јасно. Политиката на двојни стандарди, која ја применува дел од меѓународната заедница најдобро се согледува во работењето на овој суд, кој десеттина години наназад не успеа да го оправда своето постоење.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Најперверзното нешто што го направи Судот во Хаг е квалификацијата на конфликтот во Македонија. Никој досега во земјава не го реши прашањето - што е тоа што ни се случи пред шест години, а обвинителите, спасувајќи го својот процес против Бошкоски, мораа да дадат квалификација дека станува збор за војна, бидејќи во

ПРЕСУДАТА ЗА Љ - ТОЛКУ КОЛКУ Ш ДО КРАЈОТ НА

спротивно не можат да го судат експертистерот. Македонија, по нечиј налог, беше понижена од политички инструментализирани судии. Веројатно западната машинерија веќе ја знае и пресудата за Љубе Бошкоски и за Јохан Тарчуловски, но редно е да поминат судските рочишта и сослушувањето на сведоците, па дури потоа одамна пристигнатото писмо од некој центар на моќта ќе се отвори и ќе се прочита. Се разбира, писмо со веќе донесената пресуда. Барем така досега се работеше и се работи во речиси сите случаи на Хашкото обвинителство. Нарачани одложувања, потплатени сведоци, фингирани пресуди, сомнителни смртни случаи, самоубиства... Како во замокот на Дракула. Шегата настрана. Во Хаг одамна смрди, труе на неподнослива реа.

ШЕШЕЉ И ГОТОВИНА "ПУКААТ" ВО СУДОТ

Српските радикали собрале 25 изјави за притисоци од страна на Хашкото обвинителство врз потенцијалните сведоци во процесот против Воислав Шешел. Една од нив е изјавата на поранешниот заменик-шеф на Службата за државна безбедност, Зоран Мијатовиќ, во која на 34 страници се опишува како хашките тужители, преку своите истражители, се обидуваат да го натераат да сведочи против Шешел и против Милошевиќ. Изјавата е заверена во Третиот општински суд во Белград. Според радикалите, вина за ваквите скандали сноси Карла дел Понте, но и британската тајна служба, која се ставила во сервис на Судот. Многумина го поставија прашањето дали Хашкиот трибунал се занимава со разузнавачка, наместо со истражувачка работа? Кога е во прашање, пак, хрватскиот херој од југословенската драма, Анте Готовина, и околу него се плетат различни стории, кои секако му задаваат главоболки на Хашкото обвинителство. Хрватскиот генерал, како и многумина други, ја оспори надлежноста на Судот. Трчајќи по патеката по која своевремени одеше Милошевиќ, не признавајќи го Судот, Готовина избрал стратегија со која треба основата на процесот против него да се префрли врз друго тежиште. Втората тактика, со која тој ќе им се спротивстави на хашките судии, е префрлувањето на одговорноста врз други. Одбраната ќе докажала

ТЕАТРАЛНОСТА И ЖЕЛБАТА ЗА
СЛИКАЊЕ ГО ОДНЕСОА ЉУБЕ ВО ХАГ

Колку ќе одлежат Љубе и Јохан во Шевенинген? Тоа е прашањето кое најмногу ја интересира македонската јавност. Веројатно толку колку што ќе имаат одлежано до изнесувањето на пресудата. Ова не е само проценка на професорот по кривично право, Ѓорѓи Марјановиќ, туку и на многумина други познавачи на хашките неприлики. Но, тогаш ќе произлезе друга работа. Ако двајцата бидат осудени, македонската власт со сласт ќе ги процесуира четирите предмети во македонските судови, кои сега фаќаат прав во фиоката на Карла дел Понте. Доколку бидат ослободени, тогаш тешко дека т.н. Абаз ќе се најде пред лицето на правдата. Сè ќе биде политички замачкано како воопшто да сме ја немале 2001 година.

дека за време на операцијата "Луња", во 1995 година, Готовина не бил во Хрватска, туку во Босна. Со тоа целата одговорност се префрла врз хрватското Министерство за внатрешни работи, кое владеело на ослободената територија. Хрватската јавност се разочара од оваа стратегија на Готовина. Некои аналитичари, пак, ќе речат дека тоа е само збунувачка стратегија, која му се наметнува на судот, бидејќи Хаг, со своите игри, не заслужува ништо подобро.

Од случаите "Шешел" и "Готовина" јасно се гледаат валканите игри. Судот во Хаг веројатно не избира начини како да победи во својата битка, па другата страна ги разоткрива перверзиите на "заштитниците на правдата". До која гра-

УБЕ И ЗА ЈОХАН ТО ЌЕ ОДЛЕЖАТ СУДЕЊЕТО!?

МОРАЛНА КАСТРАЦИЈА НА ЕДЕН НАРОД

"Кој е суден? Суден е Македонец, а тоа значи припадник на еден народ, кој беше и во извесна смисла и денес е жртва на хронолошки првиот геноцид на дваесеттиот век. Каков е резултатот на тој, во правна и во морална смисла, карактеристичен геноцид?"

Наместо денес да постојат, логично, околу десет милиони Македонци, останаа само два милиона, што значи дека од пет Македонци четири биле на еден или на друг начин уништени. Сумата на досегашните страдања е огромна и во таа смисла не постои никакво можно обештетување... Утешно е, иако утехата е слаба компензација за оној кој страда, да се потсети на фактот дека во Вселената и во историјата ништо не е бесплатно т.е. дека неправдата кога тогаш на еден или на друг начин се плаќа, што значи дека и неправдите кон Македонија и кон нејзиниот народ по патот и силата на природните и на Божјите закони ќе биде казнета. Општо мислење е дека денес се судени Македонци, кои сакале да ја бранат својата земја, да го спасуваат својот народ со легитимна самоодбрана. Со други зборови, од последицата би требало Македонците да се исплашат, нивните национални имунитетни средства да бидат парализирани и со тоа, тој напатен народ да биде предаден со врзани раце и нозе.

Во таа смисла, судењето на "брат Љубе" народот го смета како морално кастрирање на истиот тој народ.

ДАНИЕЛ МЕЛВИЛ

ница може да оди одбраната, во овој момент е рано да се предвиди.

КОМУ МУ СУДИ ХАГ - НА БОШКОСКИ ИЛИ НА МАКЕДОНИЈА?

Ако и против Бошкоски се навестуваат своевидни игри, кои ќе ја стават Македонија на тапет, тогаш се поставува прашањето како треба да биде одворот од нашава земја.

Фактот дека Хашкото обвинителство даде дефиниција за конфликтот во Македонија - дека станува збор за војна, изјавите дека во ФИРОМ живее "словенско мнозинство", а не Македонци, е доволно пакет со тези кои треба да иницираат контрапотег од македонската Влада во Скопје. Судот продре во ткивото на македонскиот народ и не само

КАКВИ ЗАТКУЛИСНИ СПОГОДБИ ПРАВИ ДЕЛ ПОНТЕ?

Сомневањата на дел од хашките обвинители дека Карла дел Понте се договорила со Белград да прикрие одреден материјал, кој би посведочил за наводните злосторства на Србија во Босна, безмалку ја шокираше светската јавност. Џефри Најс тврди дека тоа го сторила со цел Србија да не биде осудена за геноцид врз муслиманите пред Меѓународниот кривичен суд. Спогодбата е направена меѓу Дел Понте и поранешниот шеф на југословенската дипломатија, Горан Свилановиќ. Мошне интересно.

Неколку пати кај нас Али Ахмети повторуваше дека и тој имал спогодба со некои од НАТО дека нема да одговара пред Хашкиот суд. Дали можеби Дел Понте знае нешто повеќе за ова? Зошто судот за некој е мајка, а за друг маќеа?

Неколку пати кај нас Али Ахмети повторуваше дека и тој имал спогодба со некои од НАТО дека нема да одговара пред Хашкиот суд. Дали можеби Дел Понте знае нешто повеќе за ова? Зошто судот за некој е мајка, а за друг маќеа?

НОАМ ЧОМСКИ ГО БРАНИ ШЕШЕЉ

Воислав Шешељ во својата одбрана ќе ги вклучи францускиот адвокат Жак Вержес, како и познатиот светски аналитичар Ноам Чомски. Не се ретки мислењата кои ќе речат дека процесите пред Трибуналот веќе подолго време се претвораат во обичен политички театар, за кој е виновен самиот Суд, бидејќи води политички процеси. Се појавуваат и сè повеќе етнички провокации, кои некои притвореници вешто ги користат за маркетиншки потези. На пример, Шешељ се противи на тоа сите документи да му ги преведуваат Хрвати, затоа што тие намерно измислуваат неразбирливи зборови само за да им се разликува јазикот од српскиот, од кој наводно потекнуваат.

во тоа го сторија типовите во црни мантии. Или Бошкоски и Тарчуловски мора да се осудат по секоја цена? Јасно е дека без постоење на војна не можат да им судат. Судот навистина премногу се занимава со политика. Се прашувам дали навистина т.н. судии таму се судии по професија или врвни политиколози?! За самиот Суд поразителен е и фактот што никој од таму во Македонија не спровел ниту мала анализа, а уште помалку истражување за она што овде се случуваше пред шест години. Како е можно тогаш овој Суд да го одреди поимот војна? Им кажа ли некој од "Браун и Рут", им кажа ли големиот брат кој ги штитеше озлогласените? Ако целата меѓународна заедница стоеше зад тезата дека во Македонија имаше бунт, а не војна, тогаш сè е јасно. Во тој случај не постои дело за кое е надлежен Трибуналот. Ако имаше војна меѓу две страни, тогаш каде е втората страна во Хаг? Каде се Ахмети, Острени или Алити? Се водеше војна меѓу Хрватите и Србите, па таму се најдоа и Милошевиќ и Готовина, и српски и хрватски генерали, се најдоа и муслимански команданти, на крајот на краиштата како своевиден декор се најде и Харадинај. Со Македонија некако е поинаку. Имало војна, а на обвинителната клупа е ставена само едната страна. А, кој ја ископа јамата за да ги флири дванаесетмината киднапирани како Евреите во времето на холокаустот? Бошкоски? Кој со ножеви ги "шкрташе" по грбовите градежните работници од "Маврово"? Тарчуловски? Кој ги масакрираше војниците во Вејце на најмонструозен начин? "Дечките" од полицијата? Каде е тука командната одговорност? Та, нели обвинителот јавно обелодени дека ОНА била организирана под покровителство и водство на Али Ахмети, наречен Абаз? Не треба да се оди понатаму. Таканаречениот Хашки суд одамна заслужува катанец на вратата.

што се обиде да го сквернави, туку тоа и го направи. Како Џафери да го читаше обвинението, а не некој светски познат обвинител.

Понатаму, беше спомната квалификацијата "вооружен конфликт меѓу две легитимни воени формации". Хаг ја нарече таканаречената ОНА легална вооружена формација. Можеби затоа и нејзиниот врв, наместо денес да му прави друштво на Бошкоски во Шевенинген, му соли памет на македонскиот премиер со квазипроекти.

Уште на првиот ден од судењето Обвинителството аматерски ги постави работите, веројатно со своето непознавање на суштинските состојби во Република Македонија. Но, тој аматеризам не е случаен. Со прејудиирањето на некои работи, всушност се форсира посакуваната пресуда. Не треба само двајцата македонски државјани да бидат прогласени за виновни, туку и Македонија како држава да биде понижена и обезвреднета. А, вакво нешто се направи уште на првиот ден од судењето со тоа што ОНА ја издигна на рамниште

еднакво со АРМ, а Македонците ги нарекоа "словенско мнозинство", кое живее во ФИРОМ. Македонските институции и установи треба да проговорат за ова и одлучно да се пуштат во офанзива против узурпаторите на основните човекови права. Најмалку се очекуваше од оние кои треба да ја изнесат правдата на виделина, да продуцираат раздор и да шират националсоцијалистички тези. Со тоа, на еден индиректен начин, мета е и Македонија. Дали Хаг и нам ни суди? Ни пресуди за ФИРОМ, ни пресуди дека не сме Македонци, туку "словенско мнозинство"?!?

СУДИИ ИЛИ ПОЛИТИКОЛОЗИ?

Начинот на кој хашките обвинители проценија и утврдија дека во Македонија имало војна е повеќе од катастрофален. Ако експертите од воената област сè уште не можат да го дефинираат конфликтот во 2001 година, со кое пра-